

henkilötiedot poistettu

21.9.2022

EOAK/2999/2022

Viite: 10.5.2022 vireille tullut kantelu

ASIA: Henkilöstöpäätöksen julkaiseminen tietoverkossa

1 KANTELU

jälj. kantelija) arvosteli Järvenpään kaupungin menettelyä henkilöstöpäätöksen julkaisemisessa kaupungin verkkosivuilla. Kantelijan mukaan Järvenpään kaupunki oli julkaissut 19.12.2017 kaupungin verkkosivuilla hänen irtisanomistaan koskevan päätöksen yli viisi vuotta ja poistanut päätöksen verkkosivuilta vasta sen jälkeen, kun ammattiliiton lakimies oli ottanut yhteyttä Järvenpään kaupunkiin. Kantelijan 1.1.2022 aloittamassa työpaikassa työkaveri oli jakanut irtisanomispäätöksen "Työhenkilöt" nimisessä WhatsApp ryhmässä, jossa kantelijan mukaan häneen kohdistui epäasiallista käyttäytymistä ja tapahtuneen johdosta hän joutui vaihtamaan työpaikkaa. Kantelija vaati Järvenpään kaupunkia korvaamaan 20 000 euroa.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin Järvenpään kaupungin selvitys ja lausunto.

Järvenpään kaupunginhallituksen 29.8.2022 § 203 lausunnossa todettiin seuraavaa.

Järvenpään kaupunki on 19.12.2017 julkaissut henkilöstöpäätöksen irtisanomisesta (Liite 1) yleisessä tietoverkossa kuntalain tarkoittamalla tavalla. Kyseinen päätös on sisältänyt henkilötietoja (henkilön nimi). Asiana ja sisällöltään päätös on ollut julkinen. Kyseessä oleva päätös on ollut alkuperäisessä muodossaan julkaistuna yleisessä tietoverkossa 6.4.2022 asti. Järvenpään kaupungin tietosuojavastaava on

saanut ilmoituksen kyseisen päätöksen nähtävilläolosta 6.4.2022 ja tehnyt päätökseen kirjattuihin henkilötietoihin liittyen ilmoituksen tietoturvaloukkauksesta tietosuojavaltuutetun toimistolle 12.4.2022. Asian käsittely tietosuojavaltuutetun toimistolla on kesken.

Järvenpään kaupungin tietosuojavastaavalle 6.4.2022 tehdyn ilmoituksen jälkeen julkaisujärjestelmässä julkaistut päätökset on tarkastettu, eikä muita poikkeamia ole havaittu. Kyseinen päätös on julkaistu kaupungin tietoverkkoon noin puoli vuotta ennen, kuin EU:n yleistä tietosuoja-asetusta on alettu soveltaa jäsenvaltioissa 25.5.2018 alkaen. Kyseisen päätöksen verkkojulkaisuun ovat lisäksi osaltaan vaikuttaneet sekä tekniset- että organisaatiomuutokset: uuden asiansiirtäjärjestelmän käyttöönotto kesäkuussa 2017 Järvenpään kaupungissa, sekä Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän perustaminen, minkä seurauksena järjestämisvastuu sote-palveluista siirtyi Järvenpään kaupungilta kuntayhtymälle vuoden 2018 alusta. Myös kysymyksessä olevan henkilöstöpäätöksen tehnyt viranhaltija on siirtynyt Järvenpään kaupungilta Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymän palvelukseen vuonna 2018.

Järvenpään kaupunki edellyttää, että kaikki luottamushenkilöt, viranhaltijat ja työntekijät suorittavat tietosuojaa ja tietoturvaa koskevan peruskoulutuksen heti luottamushenkilökauden tai palvelussuhteen alussa. Koulutus suoritetaan Navisec-järjestelmässä ja uusitaan vähintään kerran vuodessa. Kaupungin johdolle raportoidaan säännöllisesti koulutussuorituksista ja esihenkilöillä on velvollisuus seurata tiiminsä suorituksia järjestelmässä. Jokainen työntekijä ja viranhaltija allekirjoittaa palvelussuhteensa alussa tietoturvasitoumuksen, jossa hän sitoutuu tietoturvalle työskenelytapoihin.

Järvenpään kaupungin käytössä olevasta asiansiirtä- ja julkaisujärjestelmästä on laadittu kirjalliset toimintaohjeet viranhaltijapäätösten tekijöille ja valmistelijoille. Lisäksi Järvenpään kaupunki kouluttaa säännöllisesti luottamushenkilöitään, työntekijöitään ja viranhaltijoitaan asiansiirtä- ja julkaisujärjestelmän käytöstä sekä päätösten valmistelusta. Henkilötietojen huomioimisesta ja käsittelystä muistutetaan jokaisen sellaisen koulutuksen yhteydessä, johon liittyy tai saattaa liittyä henkilötietojen käsittelyä. Aiheesta järjestetään aika ajoin myös erillistä koulutusta. Ohjeissa ja koulutuksissa on painotettu, ettei verkkoon tule julkaista sellaisia henkilötietoja, joiden julkaisemiselle ei ole painavaa perustetta ja mikäli henkilötietoja päätetään perustellusta syystä poikkeuksellisesti julkaista, tulee niiden poistua verkosta viimeistään muutoksenhauille varatun ajanjakson jälkeen.

Kuntalaki ei määrittele, kauanko verkossa julkaistuja päätöksiä tulee siellä säilyttää. Järvenpään kaupungin puheenjohtajien jaostossa on käsitelty viranhaltijapäätösten ja toimielinpäätösten julkaisemisesta kaupungin verkkosivuilla 24.4.2019 (§ 11) ja 22.10.2019 (§ 23). Kyseisten käsittelyjen yhteydessä on tuotu esille, ettei Järvenpään kaupungissa ole ollut määriteltynä, kuinka kauan verkkoon julkaistuja viranhaltija- ja toimielinpäätöksiä siellä säilytetään. Jaosto on käynyt

keskustelua siitä, kuinka pitkään päätösten ja pöytäkirjojen tulisi olla nähtävillä. Valmistelussa on tuotu esille myös päätösten mahdollisesti sisältämät henkilötiedot ja niiden käsittely kuntalain sekä EU:n tietosuoja-asetuksen mukaisesti sekä se seikka, että tietosuoja-asetusta sovelletaan myös ennen sen voimaan tuloa julkaistuihin päätöksiin ja pöytäkirjoihin. Jaosto on palauttanut asian valmisteluun kokouksessaan 22.10.2019. Järvenpään kaupungin hallintojohtaja on 23.6.2022 § 3 päättänyt, että toimielinten päätökset ovat nähtävillä kaupungin verkkosivuilla neljän vuoden ajan, ja viranhaltijapäätökset ovat nähtävillä kaupungin verkkosivuilla kahden vuoden ajan.

Järvenpään kaupunki on julkaissut päätöksen 19.12.2017 § 1 verkkosivuillaan. Kyseisen päätöksen mukana on verkkoon julkaistu henkilötietoja, jotka eivät ole poistuneet nähtäviltä kaupungin verkkosivuilta muutoksenhauille varatun ajan jälkeen. Kyseessä oleva päätös on poistettu kaupungin verkkosivuilta 6.4.2022, heti kun kaupunki on saanut tiedon päätöksen nähtävilläolosta.

Kuten lausunnossa on edellä jo tuotu esille, Järvenpään kaupunki kiinnittää toiminnassaan erityistä huomiota henkilötietojen käsittelyyn. Päätöksen julkaisun jälkeen Järvenpään kaupunki on kehittänyt toimintaansa siten, että vastaavan kaltainen tilanne ei toistuisi.

3 RATKAISU

Perustuslain 109 §:n mukaan eduskunnan oikeusasiamiehen tulee valvoa, että muun ohella tuomioistuimet ja muut viranomaiset sekä muutkin julkista tehtävää hoitaessaan noudattavat lakia ja täyttävät velvollisuutensa.

Kantelussa mainittu on yksityinen palveluntuottaja. Siltä osin kuin kantelija viittasi kokemaansa epäasialliseen käyttäytymiseen kyseisen työpaikan ”Työhenkilöt” nimisessä WhatsApp ryhmässä, totean, että eduskunnan oikeusasiamies voi hänelle kuuluvan laillisuusvalvonnan puitteissa valvoa vain viranomaisten ja muiden menettelyä, kun nämä hoitavat julkista tehtävää. Kantelun tarkoittama työyhteisön WhatsApp ryhmän keskustelut ei ole julkinen tehtävä, johon oikeusasiamies voisi hänelle kuuluvan laillisuusvalvonnan puitteissa puuttua.

Siltä osin kuin kantelu koski korvausvaatimusta, totean, että oikeusasiamiehen tehtäviin laillisuusvalvojana ei myöskään kuulu ottaa kantaa vahingonkorvausoikeudellisiin vaatimuksiin eikä niihin perustuvaan korvausvelvollisuuteen. Vahingonkorvausasiat ovat yksityisoikeudellisia riita-asioita, joiden ratkaiseminen kuuluu viime kädessä yleisten tuomioistuinten toimivaltaan.

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 3 §:ssä säädetään kantelun käsittelystä. Pykälän 2 momentin mukaan oikeusasiamies ryhtyy hänelle tehdyn kantelun johdosta niihin toimenpiteisiin, joihin hän katsoo olevan aihetta lain noudattamisen, oikeusturvan tai perus-

ja ihmisoikeuksien toteutumisen kannalta.

Kuntalain 140 §:ssä säädetään päätöksen tiedoksiannosta kunnan jäsenelle. Pykälän 1 momentin mukaan valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakunnan sekä kuntayhtymän 58 §:n 1 momentissa tarkoitetun toimielimen pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Jos asia on kokonaan salassa pidettävä, pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan maininta salassa pidettävän asian käsittelystä. Pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Pöytäkirjan sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta oikaisuvaatimus- tai valitusajan päättyessä. Pykälän 2 momentin mukaan kunnan ja kuntayhtymän muun kuin 1 momentissa tarkoitetun viranomaisen pöytäkirja pidetään vastaavasti yleisesti nähtävänä, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

Järvenpään kaupungin mukaan se julkaisi 19.12.2017 kuntalain tarkoittamalla tavalla verkkosivuillaan henkilötietoja (kantelijan nimi) sisältävän irtisanomista koskevan päätöksen, joka asiana ja sisällöltään on ollut julkinen. Päätöksen henkilötiedot eivät poistuneet nähtäviltä kaupungin verkkosivuilta muutoksenhauille varatun ajan jälkeen. Kaupunki poisti 6.4.2022 alkuperäisessä muodossaan olleen päätöksen verkkosivuiltaan heti, kun päätöksen nähtävilläolo oli tullut kaupungin tietoon. Kaupungin mukaan päätöksen verkkojulkaisuun osaltaan vaikutti sekä tekniset- että organisaatiomuutokset. Kaupungin tietosuojavastaava on tehnyt 12.4.2022 päätökseen kirjattuihin henkilötietoihin liittyen ilmoituksen tietoturvaloukkauksesta tietosuojavaltuutetun toimistolle, jossa asian käsittely on kesken.

Kuntalain mukaan pöytäkirjan sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta oikaisuvaatimus- tai valitusajan päättyessä. Kantelijaa koskevat henkilötiedot olivat jääneet kaupungin verkkosivuille yli neljäksi vuodeksi. Edellä todetun perusteella katson kaupungin laiminlyöneen henkilötietojen käsittelyssä noudattaa kuntalaissa säädettyä menettelytapaa.

Oikeusasiamiehellä on harkintavaltaa sen suhteen, mihin toimenpiteisiin kantelu antaa aiheita. Järvenpään kaupungin mukaan se on kehittänyt toimintaansa siten, että vastaavan kaltainen tilanne ei toistuisi. Tähän nähden ja koska asia on myös vireillä tietosuojavaltuutetun toimistossa, tyydyn kiinnittämään kaupungin huomiota kuntalain menettelysäännösten asianmukaiseen noudattamiseen.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä esittämäni käsityksen Järvenpään kaupungin tietoon lähettämällä jäljennöksen tästä päätöksestäni Järvenpään kaupunginhallitukselle.

Apulaisoikeusasiamies

Maija Sakslin

Oikeusasiamiehensihteeri

Niina Kolju

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti asianhallintajärjestelmässä.